

6. Корольчук В. М. Обґрунтування організаційної моделі дослідження стресостійкості особистості. Проблеми екстремальної та кризової психології. 2010. Вип. 7. С. 210–218.

УДК 616.057

ПРОБЛЕМАТИКА ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Полодюк О. В.

Марич В. М., к.т.н, ст. викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

У сучасному світі вкрай важливими та актуальними на підприємствах усіх форм власності є питання створення безпечних умов праці через впровадження безпечних для життя та здоров'я персоналу технологічних процесів. Охорона праці є одним з найбільш важливих аспектів соціальної політики держави. Це система правових, технічних, економічних, санітарно-гігієнічних заходів, спрямованих на забезпечення здорових і безпечних умов праці [1]. За оцінками МОП, щорічно близько 2,3 млн осіб у світі гинуть внаслідок нещасних випадків на робочому місці або через захворюваннями, пов'язаними з роботою, – в середньому 6000 осіб щодня. Також, щорічно у всьому світі трапляється близько 340 млн нещасних випадків на виробництві і 160 млн жертв професійних захворювань. Водночас матеріальні збитки від втрачених робочих днів, витрати на лікування та компенсаційних виплат перевищує 1,25 трлн дол. (приблизно 4% світового ВВП) [2].

Причинами суттєвих економічних втрат є, перш за все, шкідливі та небезпечні умови праці. Кількість осіб, зайнятих на роботах зі шкідливими та небезпечними умовами виробництва, а відповідно й економічні втрати підприємств (компенсаційні виплати) в основних галузях промисловості неухильно зростають. Саме тому, роботодавцям важливо усвідомити необхідність належного забезпечення безпеки праці та реалізації практичних засобів захисту учасників трудового колективу від різних небезпек та загроз.

В Україні останнім часом спостерігається незначне зниження рівня загального травматизму, але порівняно з розвиненими країнами світу він залишається надто високим. Економіка України в результаті аварій, травм, професійних захворювань щороку втрачає понад 1 млрд. грн., і що найбільш прикро, при цьому на виробництві травмується понад 23-25 тис. осіб, у тому числі біля 1,3 тисячі смертельно; понад 7 тис. працівників отримують профзахворювання; втрати робочого часу у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, пов'язаної з виробничим травматизмом, досягають мільйонів людино-днів. Високий рівень травматизму зі смертельними наслідками спостерігається в агропромисловому

комплексі, вугільній промисловості, будівництві і транспорті. Так у листопаді 2022 року в одному з ресторанів Львова через падіння вантажного ліфта загинув 39-річний працівник цього закладу. 1 березня 2023 року на околиці Дрогобича внаслідок падіння автокрана загинув 57-річний робітник. Нещасний випадок стався під час розвантаження деревини. Автокран впав на водія, коли той вийшов з кабіни. Такі нещасні випадки пов'язані з виробництвом виникають певною мірою через відсутність економічної зацікавленості суб'єктів господарювання, щодо створення безпечних і нешкідливих умов праці, що уповільнює реалізацію заходів щодо створення безпечних умов праці. Реальністю сьогодення є те, що на більшості підприємств та установ роботодавці вміло розпоряджаються фінансами, але далеко не завжди з належною увагою ставляться до проблем, пов'язаних з безпекою трудової діяльності.

Основними причинами низького рівня організації охорони праці в Україні є:

- низький рівень кваліфікації, виробничої культури та технологічної дисципліни;
- відсутність ефективного галузевого та регіонального управління охороною праці; відсутність достатніх інвестицій у виробництво та охорону праці;
- відсутність підготовки фахівців з охорони праці, низький рівень підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів з питань охорони праці;
- відсутність на підприємствах чіткої організації охорони праці;
- відсутність розробленої державної політики в галузі охорони праці і стимулюючої системи щодо безпечної праці.

Таким чином, в умовах сьогодення система управління охороною праці має базуватися не тільки на заходах з боку держави, але й на зацікавленості працівників та роботодавців у дотриманні безпечних та нешкідливих умов праці та у збереженні належного фізичного стану працівника, що пов'язано з економічним і соціальним благополуччям як роботодавця та найманих працівників, так і підприємства в цілому.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про охорону праці» прийнятий 14.10.1992 р.
2. Цопа В. Принципи, структура та процес керування ризиками. / Журнал «Охорона праці». 2019. № 1. С. 26–29
3. Ільчишин Я. В. Фінансування охорони праці на підприємствах, як основний аспект забезпечення належних умов праці в Україні. Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ», (November 11, 2022; Paris, France), 41–44. <https://doi.org/10.36074/logos-11.11.2022.12>
4. Загребельна Д., Ільчишин Я. В. Методи та засоби навчання працівників підприємства користування засобами індивідуального захисту як елемент системи безпеки. Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій:

Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2021. С.270–272.

5. Горностай О.Б., Станіславчук О.В. Цінність культури охорони праці у виробничому процесі. Науковий вісник НЛТУ України: збірник науково-технічних праць. Львів: РВВ НЛТУ України, 2012. Вип. 22.04. -С.376-381.

6. Телегіна Г.В., Полешко М.В. Культура охорони праці // Проблеми та перспективи розвитку охорони праці. Збірник тез V Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів. Львів. 2015. С.115-117.

7. Телегіна Г.В. Вплив психічного здоров'я населення на виробничий травматизм// Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Л. 2015. №10. С. 210-215

8. Телегіна Г.В., Новосад С.М. Провідні аспекти оптимізації праці і профілактики профпатології у зв'язківців // Проблеми та перспективи розвитку охорони праці. Збірник тез VII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів. Львів. 2017. С. 86-87.

УДК 331.45

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ

Сарахман Христина, Різник Олена

Горностай О. Б., к.т.н., доцент, доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Трудові ресурси — це частина працездатного населення, яка володіє фізичними й розумовими здібностями і знаннями, необхідними для здійснення корисної діяльності.

Зауважимо, що в Україні за останні роки склалася несприятлива тенденція, яка визначається скороченням частки населення молодшого від працездатного і працездатного віку і збільшенням частки населення старшого працездатного віку.

Відомо, що проаналізувати трудові ресурси України на нинішній час є не реально, бо збройна агресія росії завдала важких втрат щодо кількості населення України.

Проте актуальним й надалі залишається орієнтуватись на європейські країни. Так [1], відповідно до даних Національного бюро статистики і економічних досліджень (INSEE), щодо відтворення населення у Франції період, який названо «Демографічна зима». Він відрізняється збільшенням тривалості,

<i>Груздова В. О., Колошко Ю. В.</i> PECULIARITIES OF PREVENTING AND MITIGATING THE RISKS OF PESTICIDE USE FOR NATURAL RESOURCES.....	109
<i>Денисенко Ю. І., Євтушенко Н. С.</i> ОСНОВНІ ЕТАПИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ ТА ПРОМИСЛОВОЮ БЕЗПЕКОЮ НА ПІДПРИ- ЄМСТВАХ МАШИНОБУДІВНОГО КОМПЛЕКСУ.....	110
<i>Загребельна Д. С., Марич В. М.</i> УЧАСТЬ ПРОФСПЛОК В ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	112
<i>Картюк Вероніка, Домашовець Ліля, Горностай О. Б.</i> ВАЖЛИВА РОЛЬ СУОП НА ПРИКЛАДІ ПРОМИСЛОВО РОЗВИНЕНИХ КРАЇН.....	114
<i>Кремса Ярина, Аніпчук Назар, Горностай О. Б.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДЕМОГРАФІЧНОЇ ПОЛІТИКИ У СВІТІ.....	117
<i>Лукашевич Юлія, Зенкіна В. І.</i> ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ СТРЕСУ НА СТАН ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ЗВО.....	119
<i>Полодюк О. В., Марич В. М.</i> ПРОБЛЕМАТИКА ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ.....	121
<i>Сарахман Христина, Різник Олена, Горностай О. Б.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ.....	123
<i>Терехов А. П., Пилипенко О. В., Беліков А. С.</i> ОСНОВНІ ВИМОГИ ВИБУХОПОЖЕЖНОЇ ТА ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ НА АВТОЗАПРАВНИХ СТАНЦІЯХ, ЗГІДНО НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ.....	125
ПРОФІЛАКТИКА ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ	
<i>Боцвин Владислав, Телегіна Г. В.</i> РОЗЛАДИ ПСИХІКИ У ТРАВМОВАНИХ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	129

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ ТА
ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*III Всеукраїнської
науково-практичної конференції
викладачів та фахівців-практиків*

ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

та

*XIII Всеукраїнської
науково-практичної конференції
курсантів, студентів, аспірантів та
ад'юнктів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Львів – 2023

Голова:	ПОПОВИЧ Василь – т.в.о. проректора з науково-дослідної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (ЛДУ БЖД), доктор технічних наук, професор АЗЮКОВСЬКИЙ Олександр – ректор Національного технічного університету "Дніпровська політехніка" (НТУ «ДП»), кандидат технічних наук, професор.
Заступники голови:	ДАШКОВСЬКА Олена – старший науковий співробітник відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, кандидат хімічних наук, доцент; МАТВІЙЧУК Дмитро – головний редактор ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці»; МЕНЬШИКОВА Ольга – заступник начальника навчально-наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, кандидат фізико-математичних наук, доцент
Члени оргкомітету:	БЄЛКОВ Анатолій – завідувач кафедри безпеки життєдіяльності, Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», доктор технічних наук, професор; ГОЛІНЬКО Василь – завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (НТУ «ДП»), доктор технічних наук, професор; ГОРНОСТАЙ Орислава – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; ІЛЬЧИШИН Ярослав – викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат педагогічних наук; КОБИЛКІН Дмитро – голова ради молодих вчених ЛДУ БЖД, кандидат технічних наук; МАРИЧ Володимир – старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат технічних наук; МІРУС Олександр – завідувач кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат хімічних наук, доцент; НАГУРСЬКИЙ Олег – завідувач кафедри цивільної безпеки, Національний університет «Львівська політехніка», доктор технічних наук, професор; СТАНІСЛАВЧУК Оксана – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; ТЕЛЕГІНА Галина – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат медичних наук, доцент; ФЕДОРЧУК-МОРОЗ Валентина – завідувач кафедри цивільної безпеки, Луцький національний технічний університет, кандидат технічних наук, доцент; ЧЕБЕРЯЧКО Сергій – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки, НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; ЯВОРСЬКА Олена – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки, НТУ «ДП», кандидат технічних наук, доцент; ЯРЕМКО Зіновій – завідувач кафедри безпеки життєдіяльності, Львівський національний університет ім. І.Франка, доктор хімічних наук, професор. РАДА КУРСАНТСЬКОГО ТА СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЛДУ БЖД

<p>ОРГАНІЗАТОРИ</p> <p>ВИДАВЕЦЬ</p> <p>Друк на різнографі</p> <p>Технічний редактор та відповідальний за друк</p> <p>АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:</p> <p>Контактні телефони:</p>	<p>Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» Інститут модернізації змісту освіти МОН України Науково-виробничий журнал «Охорона праці» Львівський національний університет імені Івана Франка Національний університет «Львівська політехніка» Луцький національний технічний університет</p> <p>Львівський державний університет безпеки життєдіяльності</p> <p>Назарій ПЕТРОЛЮК</p> <p>Орислава ГОРНОСТАЙ Оксана СТАНІСЛАВЧУК</p> <p>ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007</p> <p>(032) 233-24-79, тел/факс 233-00-88</p>
<p align="center">Охорона праці: освіта і практика. Проблеми та перспективи розвитку охорони праці: 36. наук. праць III Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків та XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2023. – 243 с.</p> <p align="center">Збірник сформовано за науковими матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків «Охорона праці: освіта і практика» та XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці».</p> <p align="center">Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:</p> <p>Секція 1. „ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА Перспективи розвитку напряму “Охорона праці” в сфері освіти. Інтерактивні методи навчання при викладанні дисциплін за напрямом «Охорона праці». Формування ризик-орієнтованого мислення у здобувачів освіти та у працівників підприємств системи управління охороною праці. Оцінка ризиків. Практичний досвід з охорони праці на підприємствах.</p> <p>Секція 2. „ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ ” Стан і перспективи удосконалення системи управління та нагляду за охороною праці і промисловою безпекою. Профілактика виробничого травматизму. Технології контролю і захисту від шкідливих і небезпечних виробничих та екологічних чинників. Забезпечення безпеки і гігієни праці у підрозділах силових та спеціальних структур. Новітні інформаційні технології як інструмент підвищення рівня промислової безпеки. Культура та психологія праці.</p> <p align="right">© ЛДУ БЖД, 2023</p>	
<p>Здано в набір 24.04.2021. Підписано до друку 09.05.2022. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 15,2. Гарнітура Times New Roman. Друк на різнографі. Наклад: 100 прим. Друк: ЛДУ БЖД вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007. ldubzh.lviv@mns.gov.ua</p>	<p>За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилання на збірник обов'язкове.</p>